

Dlouhodobé ošetřovné

ombudsman
veřejný ochránce práv

dětský ombudsman
ochránce práv dětí

Dlouhodobé ošetřovné je dávka nemocenského pojištění. Má zabezpečit toho, kdo si nemůže vydělávat prací, protože se stará o člověka, který je dlouhodobě nemocný, po úrazu nebo se mu závažně zhoršilo zdraví.

V letáku vysvětlíme, co je dlouhodobá péče, při které můžete dostat dlouhodobé ošetřovné, kdo je ošetřovaná osoba, další podmínky přiznání této dávky, kolik peněz zhruba dostanete a kde můžete o dávku žádat.

Dlouhodobé ošetřovné upravuje [zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění](#).

Najdete ho třeba na www.zakonyproli.cz nebo www.e-sbirka.cz.

Kdy mám nárok na dlouhodobé ošetřovné?

- Jste po určitou dobu pojištěni podle zákona o nemocenském pojištění.
- Pečujete o člověka, který po propuštění z nemocnice potřebuje **dlouhodobou péči** v domácím prostředí (**ošetřovaná osoba**).
- V průběhu dlouhodobé péče o ošetřovanou osobu **nepracujete** (pro zaměstnavatele ani nejste samostatně výdělečně činní).
- Máte příbuzenskou nebo jinou vazbu k ošetřované osobě.
- Pokud jste zaměstnáni, potřebujete písemný souhlas zaměstnavatele s Vaší nepřítomností v době poskytování péče.

Jak dlouho musím být pojištěn/a podle zákona o nemocenském pojištění?

- Jako **zaměstnanci** se musíte účastnit nemocenského pojištění alespoň po dobu 90 kalendářních dnů v posledních 4 měsících přede dnem, kdy je potřeba, abyste o nemocného člověka začali pečovat.
- Jako **osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ)** se musíte účastnit nemocenského pojištění alespoň po dobu 3 měsíců přede dnem, kdy je potřeba, abyste o nemocného člověka začali pečovat. Stačí ale, pokud jste se jako OSVČ k nemocenskému pojištění přihlásili do 8 kalendářních dnů od skončení svého zaměstnání, v němž jste byli pojištěni alespoň poslední 3 měsíce. Pravidla pro OSVČ přiměřeně platí pro zahraniční zaměstnance.

Ne všichni zaměstnanci jsou účastníci nemocenského pojištění. Podmínky, za kterých vzniká nemocenské pojištění, upravuje [§ 5](#) a [následující](#) zákona o nemocenském pojištění.

Například zaměstnanci, kteří mají dohodu o pracovní činnosti, jsou nemocensky pojištěni, pokud jejich příjem dosáhl alespoň 4 500 Kč měsíčně a v případě dohody o provedení práce při překročení 12 000 Kč.

Kdo je ošetřovaná osoba?

Ošetřovaná osoba je člověk, který byl kvůli závažné poruše zdraví alespoň **4 dny hospitalizován**. Započítá se den přijetí do nemocnice i den propuštění z nemocnice.

Závažnou poruchou zdraví je, pokud je člověk akutně nemocný, po úrazu, nebo se mu závažně zhoršilo dlouhodobé onemocnění, pokud současně potřebuje, aby se o něj po návratu z nemocnice někdo **alespoň po dobu 30 dnů doma celodenně staral**.

U člověka v neléčitelném stavu v závěrečné fázi života se podmínka hospitalizace nevyžaduje. Tehdy o potřebě péče rozhodne ošetřující lékař nemocného. Může to být i lékař z paliativní péče.

Co je dlouhodobá péče?

O ošetřovaného člověka musíte **pečovat celodenně**. Pomáháte mu dodržovat léčebný režim a staráte se o něj. Například pomáháte při podávání jídla a pití, při oblékání, při tělesné hygieně, při výkonu fyziologické potřeby.

Jakou musím mít vazbu k ošetřované osobě?

Musíte být

- (1) manžel/manželka, registrovaný partner/partnerka,
- (2) potomek nebo předek v přímé linii (dítě, vnuk, pravnuk, rodič, prarodič),
- (3) sourozenec, tchýně/tchán, snacha/zeť, neteř/synovec, teta/strýc,
- (4) manžel/manželka, registrovaný partner/partnerka nebo druh/družka člověka uvedeného v bodu (2) nebo (3) nebo
- (5) druh/družka nebo jiný člověk, který s ošetřovaným žije v jedné domácnosti.

Musím s ošetřovaným žít v jedné domácnosti?

Abyste dostali dlouhodobé ošetřovné, musíte **sdílet domácnost, jen** pokud pečujete o

- svého druha/družku,
- druha/družku člověka uvedeného výše v bodu (2) nebo (3) nebo
- jiného člověka, který není Vaším příbuzným.

Domácnost tvoří lidé, kteří spolu trvale žijí a společně platí náklady na bydlení, jídlo a další.

Musí zaměstnavatel dát souhlas s mojí nepřítomností v práci po dobu péče?

Nemusí, ale odmítnout by jej měl pouze výjimečně. Podle zákona jen tehdy, pokud mu v udělení souhlasu brání vážné provozní důvody. Co je vážným důvodem, se posuzuje případ od případu. Podle rozhodnutí soudů **musí být důvody skutečně vážné**: kdyby udělení souhlasu znemožnilo, narušilo nebo vážně ohrozilo řádný provoz zaměstnavatele.

Kdo mi vyplatí ošetřovné?

Ošetřovné vyplácí **správa sociálního zabezpečení** podle místa Vašeho trvalého pobytu.

Jak mám požádat o ošetřovné?

1	<p>Ošetřujícího lékaře v nemocnici požádejte, aby rozhodl o tom, že ošetřovaný člověk potřebuje dlouhodobou péči. Pokud lékař nerozhodne v den propuštění z nemocnice, udělá to do 3 pracovních dnů ode dne, kdy jste o to požádali (nebo teprve požádáte). Požádat ale můžete nejpozději do 8 dnů po propuštění z nemocnice. Rozhodnutí nelze vystavit zpětně.</p> <p>Lékař elektronicky vystaví „Rozhodnutí o potřebě dlouhodobé péče“ a odešle ho správě sociálního zabezpečení.</p> <p>Vám (pečujícímu) lékař sdělí identifikátor rozhodnutí (speciální kód, pod kterým bude případ veden). Pošle Vám ho, pokud mu dáte svůj telefon nebo e-mail. Jinak Vám ho předá v papírové podobě.</p>
2	<p>Jako pečující musíte o dávku požádat:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Pokud jste zaměstnanec, podáte žádost prostřednictvím svého zaměstnavatele: dáte mu vědět, že pečujete o svého blízkého, sdělite mu identifikátor od lékaře i další údaje (vzor oznámení na www.cssz.cz/web/edavky). Zaměstnavatel pak tyto i další potřebné informace elektronicky posílá správě sociálního zabezpečení.▪ Pokud jste OSVČ, žádost vyplníte na ePortálu ČSSZ. Odešlete ji přímo přes ePortál nebo (pokud máte elektronický podpis) na e-podatelnu. Někdy ji můžete správě sociálního zabezpečení dodat v papírové podobě.
3	<p>Pak správa sociálního zabezpečení žádost posoudí.</p>
	<p>Pokud dlouhodobé ošetřovné přizná, neposílá rozhodnutí. Oznámení o jeho přiznání, denní výši a výši denního vyměřovacího základu bude na výpisu z účtu nebo na poštovní poukázce.</p>
	<p>Pokud žádost o dlouhodobé ošetřovné zamítne, vydá rozhodnutí, v němž vysvětlí, proč ho nepřiznala, a poučí Vás o tom, že se můžete odvolat.</p>
	<p>Stav zpracování své žádosti můžete sledovat na ePortálu ČSSZ.</p>

Co mám dělat, když mi nevznikne nárok na dlouhodobé ošetřovné?

Pokud na dlouhodobé ošetřovné nemáte nárok, protože délka ošetřování nemocného člověka v domácí péči má být kratší než 30 dnů, můžete požádat o **krátkodobé ošetřovné**. Zeptejte se na ně u svého praktického lékaře nebo se podívejte do našeho letáku [Ošetřovné na ochrance.cz](#) v části [Nevím si rady se svou životní situací](#).

Od kdy budu mít ošetřovné?

Od prvního dne, kdy jste začali o nemocného člověka pečovat. Nejčastěji to bude ode dne, kdy ho propustili z nemocnice domů, nebo ode dne, kdy jste někoho v péči vystřídali.

Jak dlouho budu ošetřovné dostávat?

Do dne, kdy nemocný člověk přestane péči potřebovat nebo kdy Vás někdo jiný v péči vystřídá. **Nejdéle však po dobu 90 dnů** (říká se tomu „podpůrčí doba“). To platí, i když nemocný ještě celodenní péči potřebuje.

Správa sociálního zabezpečení Vám dávku vyplatí za všechny dny, kdy jste o ošetřovaného člověka skutečně pečovali. Nenáleží Vám za dny, kdy jste nepečovali, např. z důvodu nemoci nebo dovolené.

Mohu po skončení poskytování ošetřovného o dávku požádat znovu?

Pokud budete **pečovat o téhož nemocného**, další dlouhodobé ošetřovné získáte nejdříve **po uplynutí 12 měsíců** ode dne, za který jste měli naposledy nárok na výplatu dosavadního.

Kolik dostanu?

Dlouhodobé ošetřovné se počítá stejně jako krátkodobé ošetřovné nebo nemocenské. Činí 60 % redukovaného denního vyměřovacího základu.

Například průměrnému měsíčnímu příjmu zhruba 31 000 Kč odpovídá dlouhodobé ošetřovné (na 30 dnů) ve výši 16 530 Kč. Konkrétní výši dávky si můžete spočítat na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí www.mpsv.cz → Působnost MPSV → *Nemocenské pojištění* → [Kalkulačka pro výpočet dávek](#).

Mohu se při poskytování dlouhodobé péče s někým vystřídat?

Ano, v ošetřování se **můžete vystřídat, dokonce i opakovaně** v průběhu 90 dnů, kdy pečujete. Váš nárok na dlouhodobé ošetřovné se posoudí vždy ke dni, kdy jste začali o nemocného člověka znova pečovat (k okamžiku, kdy jste začali pečovat jako první nebo jste vystřídali někoho jiného).

Střídající požádá o dlouhodobé ošetřovné [stejně jako ten, koho střídá \(str. 3, bod 2\)](#), tedy prostřednictvím zaměstnavatele, nebo sám/sama jako OSVČ; použije stejný identifikátor.

Kdo kontroluje trvání potřeby dlouhodobé péče?

Trvání potřeby dlouhodobé péče kontroluje **praktický lékař ošetřované osoby**. Ten vždy zároveň stanoví termín příští lékařské kontroly, který vyznačí na *rozhodnutí o vzniku potřeby dlouhodobé péče*.

V případě, že se ošetřovaná osoba zotaví natolik, že už celodenní péči dalšího člověka nepotřebuje, praktický lékař **rozhodne o ukončení** potřeby dlouhodobé péče.

Praktický lékař dlouhodobou péčí ukončí i v případě, že se ošetřovaná osoba **nedostaví ve stanoveném termínu ke kontrole** nebo se nepodrobí vyšetření zdravotního stavu. Pokud ošetřovaný člověk později prokáže, že se nemohl dostavit z vážných důvodů, praktický lékař vystaví nové rozhodnutí o vzniku potřeby dlouhodobé péče.

Kdy končí dlouhodobá péče?

V den, kdy se ošetřovaná osoba zotaví natolik, že už celodenní péči dalšího člověka nepotřebuje. Rozhoduje o tom praktický lékař. Datum ukončení může stanovit nejpozději ke třetímu dni následujícímu po vyšetření.

Praktický lékař dlouhodobou péčí ukončí i v případě, že se ošetřovaný člověk nedostaví ve stanoveném termínu ke kontrole nebo se nepodrobí vyšetření zdravotního stavu. Pokud ošetřovaný člověk později prokáže, že se nemohl dostavit z vážných důvodů, praktický lékař nové rozhodnutí o vzniku potřeby dlouhodobé péče.